

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/156875,Zmarl-Andrzej-Rozplochowski-niezlomny-dzialacz-Solidarnosci.ht>
ml
04.03.2026, 04:34

Zmarł Andrzej Rozpłochowski, niezłomny działacz „Solidarności”

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci śp. Andrzeja Rozpłochowskiego. Rodzinie i Najbliższym składamy wyrazy głębokiego współczucia.

21.12.2021

Andrzej Rozpłochowski – działacz opozycji w okresie PRL i jeden ze współtwórców śląskiej „Solidarności”, członek Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, należał do inicjatorów strajku robotników w Hucie „Katowice” w Dąbrowie Górniczej w sierpniu 1980 r., w którym objął funkcję przewodniczącego Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego. Jako pierwszy w kraju złożył we wrześniu 1980 r. wniosek o zarejestrowanie NSZZ „Solidarność” przy tym zakładzie pracy. Ponadto od września 1980 r. był członkiem Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność”, przewodniczącym Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Katowicach oraz współinicjatorem utworzonego w grudniu 1980 r. Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania.

Komuniści uznali Andrzeja Rozpłochowskiego za jednego z najbardziej radykalnych liderów „Solidarności”, w wyniku czego został internowany 26 stycznia 1982 r. i zwolniony dopiero 8 sierpnia 1984 r. na mocy ustawy z dnia 21 lipca 1984 r. o amnestii. Niemal od razu po wyjściu Rozpłochowski nawiązał współpracę z Regionalną Komisją Wykonawczą NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego, a w październiku 1986 r. współtworzył (niezależną od RKW) Tymczasową Radę NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Podczas pobytu Andrzeja Rozpłochowskiego w Areszcie Śledczym w Warszawie-Mokotowie wygasła umowa o pracę zawarta między nim a Hutą „Katowice” w Dąbrowie Górniczej. Wnoszone przez Andrzeja Rozpłochowskiego odwołania od takiej decyzji pracodawcy nie przyniosły oczekiwanego rezultatu, bowiem wyrok Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 28 stycznia 1985 r. podtrzymał wcześniejsze postanowienia w tej sprawie.

Od 1988 przebywał na emigracji w USA. Publicysta „Horyzontów”, „Gwiazdy Polarnej” i „Nowego Dziennika”. Członek Americans For Independent Poland w Nowym Jorku oraz Instytutu im. Józefa Piłsudskiego. W 2010 wrócił do kraju, gdzie cały czas był zaangażowany w życie społeczne.

Odznaczony przez Rząd RP na uchodźstwie m.in. srebrnym Krzyżem Zasługi (1990). Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2010), Krzyżem Wolności i Solidarności (2015).

14 sierpnia 2021 roku Andrzej Rozpłochowski otrzymał nagrodę Człowieka Roku „Tygodnika Solidarność”. W liście odczytanym podczas gali prezes IPN dr Karol Nawrocki napisał:

– Pański wkład w walkę o wolną Polskę jest nie do przecenienia. Gdy w sierpniu 1980 roku ogłoszono strajk w katowickiej hucie, stanął Pan na jego czele. Dzięki Pana niezłomnej postawie komuniści uznali Pana za jednego z najbardziej radykalnych liderów „Solidarności”. Będąc przez lata na celowniku służb bezpieczeństwa, inwigilowany i prowokowany, nigdy nie stracił Pan z oczu swojego celu: wolnej niepodległej Polski. Nie złamał Pana także czas internowania w

Ośrodku Odosobnienia w Katowicach, w Zabrze-Zaborzu, Grodkowie i Uhercach, ani nawet przetrzymywanie bez wyroku sądowego w Areszcie Śledczym na warszawskim Mokotowie. Po odzyskaniu wolności na mocy amnestii wrócił Pan do działania w strukturach „Solidarności”, a od 1985 roku wszedł w skład Prezydium Polskiej Partii Niepodległościowej. Nawet wyjazd do Stanów Zjednoczonych nie osłabił Pańskiej więzi z krajem. Angażował się Pan w działalność organizacji polonijnych, pełniąc na Zachodzie rolę pełnomocnika PPN. Panie Andrzeju! Jest Pan jednym z „jedenastu” – jednym z tych, bez których nie byłoby Polski, którą znamy dzisiaj. W 2019 roku nakładem Wydawnictwa IPN ukazały się Pańskie wspomnienia z lat 1982–1984. Szczery opis internowania, uczuć, trosk i rozłąki z najbliższymi ukazuje trudną codzienność więźnia politycznego PRL. Dając świadectwo o tym czasie, jawi się Pan jako prawdziwy bohater „Solidarności”, bohater wolności mojego pokolenia – podkreślił dr Nawrocki.

[Andrzej Rozpłochowski, Jeden z jedenastu. Wspomnienia z internowania i uwięzienia 1982-1984, wstęp i opracowanie Katarzyna Wilczok, Warszawa 2019, 432 s., ISBN: 978-83-8098-786-9](#)

Jeden z jedenastu... to wspomnienia, dziennik i prywatna korespondencja z lat 1982–1984 Andrzeja Rozpłochowskiego – jednego z przywódców śląsko-dąbrowskiej Solidarności, przewodniczącego MKZ Katowice oraz członka władz krajowych NSZZ „Solidarność”.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Powiązane wiadomości

Uroczystości pogrzebowe śp. Andrzeja Rozpłochowskiego